

SŁOWACJA (REPUBLIKA SŁOWACKA)**Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską**

INFORMACJE OGÓLNE		
Powierzchnia	49 035 km ²	
Ludność	5 445 802	
Głowa państwa	prezydent Zuzana Čaputová	od 15 czerwca 2019 najbliższe wybory najpóźniej 13 kwietnia 2024 roku
Premier	Robert Fico	od 25 października 2023
W-ce Premier i Minister Gospodarki	Denisa Saková	od 25 października 2023
Minister Spraw Zagranicznych i Europejskich	Juraj Blanár	od 15 maja 2023
Minister inwestycji, rozwoju regionalnego i informatyzacji	Richard Raši	od 25 października 2023
Ambasador Słowacji w Polsce	Andrea Elscheková-Matisová	od 10 października 2022
Ambasador RP w Rep. Słowackiej	Maciej Ruczaj	od 14 października 2023
Najbliższe wybory parlamentarne	wrzesień 2027	
Przynależność do Unii Europejskiej	od 1 maja 2004	
Przynależność do strefy euro	od 1 stycznia 2009	

Słowacja jest republiką demokratyczną o systemie rządów parlamentarno–gabinetowych (powstała 1 stycznia 1993 r.). Obecnie obowiązuje konstytucja uchwalona w dniu 1 września 1992 r. Na czele państwa stoi prezydent, który od 1999 r. jest wybierany w wyborach powszechnych na pięcioletnią kadencję. Władzę wykonawczą obok prezydenta sprawuje premier. Stoi on na czele rządu posiadającego poparcie większości jednoizbowego parlamentu – 150-osobowej Rady Narodowej Republiki Słowackiej (słow. *Národná rada Slovenskej republiky, NR SR*), wybieranej na czteroletnią kadencję w wyborach powszechnych. Zarówno rząd, jak i prezydent w drodze referendum mogą zostać odwołani przez społeczeństwo.

Partie polityczne w parlamencie obecnej kadencji (na podstawie wyborów parlamentarnych z 30 września 2023 r.): Kierunek – Socjaldemokracja (SMER-SD) – 42 mandaty (będąca wcześniej w opozycji), Postępowa Słowacja (PS) – 32 mandaty, Głos – Socjalna Demokracja (Hlas-SD) – 27 mandatów, Zwykli Ludzie i Niezależne Osobistości (OĽaNO) – 16 mandatów, Ruch Chrześcijańsko-Demokratyczny (KDH) – 12 mandatów, Wolność i Solidarność (SaS) – 11 mandatów, Słowacka Partia Narodowa (SNS) – 10 mandatów.

Koalicję rządzącą utworzyły partie Smer-SD, Hlas-SD i SNS. Podzieliły się one miejscami w rządzie w stosunku (wliczając urząd premiera): 7:3. Przewodniczącym parlamentu został Peter Pellegrini (Hlas-SD). Deputowani wybrali czterech wiceprzewodniczących parlamentu, zostali nimi Ľuboš Blaha (Smer-SD), Peter Žiga (Hlas-SD), Andrej Danko (SNS) i przedstawiciel opozycji Michal Šimečka (PS).

Słowacja jest państwem członkowskim WTO (1995), OECD (2000), Grupy Wyszehradzkiej (1991).

Rankingi gospodarcze	Słowacja (rok poprzedni)	Polska
<i>Ernst&Young - Attractiveness Europe Survey 2021</i> (atrakcyjność inwestycyjna)	bd. (19.)	6.
<i>WIPO Global Innovation Index 2022</i> (innowacyjność gospodarki)	46. (37.)	38.
<i>World Economic Forum – The Global Competitiveness Report 2019</i> (konkurencyjność gospodarki)	42. (41.)	37.

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI MAKROEKONOMICZNE						
Wskaźniki/Rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PKB (mld EUR, ceny bieżące)	94,4	93,4	100,3	109,7	-	
PKB (wzrost w %)	2,6	-5,4	3,0	1,7	1,7	2,1
Deficyt/nadwyżka budżetowa (% PKB)	-1,3	-6,2	-6,5	-7,8	-6,7	-5,3
Dług publiczny (% PKB)	48,2	60,6	59,5	57,8	58,3	58,7
Inflacja (HICP w %)	2,8	2,0	2,8	12,1	10,9	5,7
Bezrobocie (%)	5,8	6,7	7,4	6,1	5,8	5,4
Eksport (mld EUR)	80,4	75,9	88,6	102,6	-	-
Import (mld EUR)	79,3	72,6	86,7	106,9	-	-
Bezpośrednie inwestycje zagraniczne na Słowacji (mln USD) /skumulowane/	2 449	-1 931 /63992/	59 /59367/	2905 /57375/	-	-
Inwestycje bezpośrednie Słowacji za granicą (mln USD) /skumulowane/	153	235 /5 343/	389 /5418/	433 /5428/	-	-

Źródła: Eurostat, Spring 2023 European Economic Forecast, UNCTAD (World Investment Report 2023)

Gospodarka Słowacji

Otwarta na świat gospodarka słowacka napędzana jest głównie przez eksport samochodów i elektroniki. Od kilku lat jest jednym z regionalnych liderów BIZ, atrakcyjnym ze względu na stosunkowo tanią, ale wykwalifikowaną siłę roboczą oraz korzystne położenie geograficzne w sercu Europy Środkowej. Eksport i inwestycje właśnie były kluczowymi czynnikami dynamicznego wzrostu Słowacji w ostatnich latach. Skład słowackiego PKB: usługi (61%), przemysł (35%), rolnictwo (4%).

Pandemia koronawirusa miała znaczący wpływ na spadek w 2020 roku PKB o 5,4% w stosunku do 2019 roku, ale już w 2021 roku odnotowano wzrost słowackiego PKB na poziomie 3% r/r, a w 2022 r. wzrost wyniósł 1,7% r/r. Komisja Europejska prognozuje, że w latach 2023-2024 roku nastąpi wzrost słowackiego PKB na poziomie odpowiednio 1,7% i 2,1%.

Aktualne ratingi największych agencji:

	Fitch Ratings	Standard&Poor's	Moody's
rating	A	A+	A2
perspektywa	negatywna	stabilna	negatywna
zalecany do inwestycji	tak	tak	tak
ostatnia zmiana	19 sierpnia 2022 ↓	19 maja 2023 ↑	5 sierpnia 2022 ↓

Handel zagraniczny Słowacji

Handel zagraniczny, a szczególnie eksport, ma podstawowe znaczenie dla gospodarki Słowacji. Wg danych słowackiego centralnego urzędu statystycznego w 2021 roku słowackie obroty handlowe ze

światem wyniosły 174,6 mld EUR. Słowacki eksport wyniósł 88,2 mld EUR (+16,2% r/r), import 86,4 mld EUR (+19,1% r/r), a dodatnie dla Słowacji saldo 1,8 mld EUR.

Najważniejsi partnerzy w słowackim eksporcie, to: 1. Niemcy (23%), 2. Czechy (10%), 3. Polska (8%), 4. Francja (7%) i 5. Węgry (6%), a w imporcie: 1. Niemcy (28%), 2. Czechy (15%), 3. Chiny (10%), 4. Polska (9%) oraz Wietnam (8%).

Geograficzne kierunki słowackiego eksportu, to: Europa 88%, Azja 6%, Ameryka 5%, Afryka 1%, Australia 0%, a importu: Europa 75%, Azja 21%, Ameryka 2%, Afryka 1%, Australia 0%.

Największymi pozycjami słowackiego eksportu są samochody i produkty elektroniczne. Udział samochodów produkowanych na Słowacji (w fabrykach Volkswagena, KIA Motors, PSA Peugeot Citroën oraz Jaguar Land Rover) w słowackim eksporcie wynosi 20%. Udział zaś przemysłu samochodowego w słowackiej produkcji przemysłowej wynosi 45%. Drugą pozycję w słowackim eksporcie zajmują produkty elektroniczne (głównie monitory LCD, projektory i telewizory), których największymi producentami na Słowacji są zakłady Samsunga.

Inwestycje zagraniczne

Wg danych Narodowego Banku Słowacji (NBS) w 2021 roku nastąpił napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) na poziomie 49,6 mln EUR. Skumulowana wartość BIZ na Słowacji na koniec 2021 r. wyniosła 52 416,9 mln EUR (w tym 45 657,4 mln EUR inwestycji w udziałach własnościowych i reinwestowanym zysku oraz 2 313,4 mln EUR w pozostałym kapitale). Inwestycje z Polski wyniosły łącznie 439,4 mln EUR, co plasuje nasz kraj na 15. miejscu według wartości BIZ ulokowanych na Słowacji.

Z kolei słowackie BIZ za granicą wyniosły w 2021 roku 328,6 mln EUR. Skumulowana wartość słowackich BIZ za granicą na koniec 2021 r. wyniosła 4 784,1 mln EUR (3 715,6 mln EUR w udziałach własnościowych i reinwestowanym zysku oraz 1 068,5 mln EUR w pozostałym kapitale). Wartość słowackich BIZ w Polsce osiągnęła 377,2 mln EUR, co daje Polsce 2. miejsce (za Czechami, a przed Wielką Brytanią) wśród państw, do których napłynęły słowackie inwestycje.

Ramy prawno-traktatowe polsko-słowackiej współpracy gospodarczej

Polsko-słowackie stosunki gospodarcze regulują postanowienia dorobku prawnego Unii Europejskiej na podstawie podpisanego 16 kwietnia 2003 roku w Atenach i obowiązującego od 1 maja 2004 roku Traktatu dotyczącego przystąpienia Polski i dziewięciu innych krajów do Unii Europejskiej (Dz.U. 2004 nr 90 poz. 864).

Kwestie podatkowe reguluje Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Słowacką w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków i majątku z 18.08.1994 r.

Polsko-słowacka współpraca handlowa

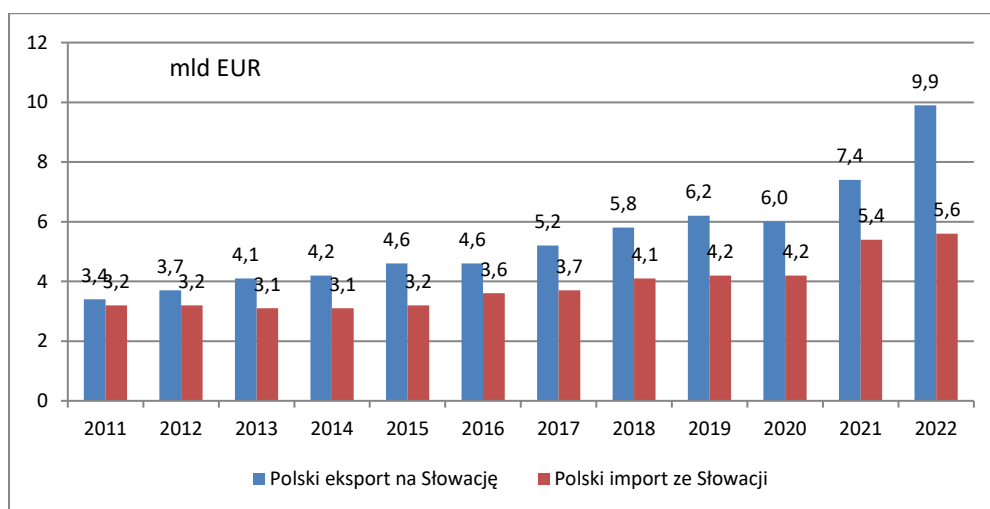
Wg danych GUS polsko-słowackie obroty handlowe w 2022 roku wyniosły 15 573,5 mln EUR, co oznacza wzrost o 21% w stosunku do roku 2021. Polski eksport wyniósł 9 924,7 mln EUR (+34% r/r), import 5 648,8 mln EUR (+4% r/r), a dodatnie dla Polski saldo 4 275,9 mln EUR.

Polski eksport na Słowację stanowił 2,9% globalnego polskiego eksportu, import ze Słowacji 1,6% globalnego importu, a łączne obroty PL-SK 2,2% polskich obrotów handlowych z zagranicą.

W 2022 roku Słowacja była dla Polski 10. partnerem w eksporcie (po DE, CZ, GB, FR, IT, NL, RU, SE, HU). Najważniejsze grupy towarowe (SITC) w polskim eksporcie, to maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy (27%), towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca (22%), paliwa mineralne, smary i materiały pochodne (15%) oraz różne wyroby przemysłowe (13%). Pod

względem wartości polskiego importu w 2022 roku Słowacja była dla Polski 14. partnerem (po DE, CN, RU, IT, FR, NL, CZ, US, GB, BE, ES, KR, SE). Najważniejsze grupy towarowe (SITC) w polskim imporcie, to towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca (34%), maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy (33%), chemikalia i produkty pokrewne (8%) oraz żywność i zwierzęta żywe (8%).

W polskim eksporcie na Słowację najwyższe tempo wzrostu odnotowały następujące grupy towarowe (SITC): paliwa mineralne, smary i materiały pochodne (+197%), oleje, tłuszcze oraz woski zwierzęce i roślinne (+170%), chemikalia i produkty pokrewne (+39%), towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca (26%), surowce niejadalne z wyjątkiem paliw (+25%), żywność i zwierzęta żywe (+21%), maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy (+18%) oraz różne wyroby przemysłowe (+17%); spadek (-47%) odnotowano w przypadku grupy towarów i transakcji niesklasyfikowanych. W polskim imporcie ze Słowacji najwyższe tempo wzrostu odnotowały następujące grupy towarowe (SITC): żywność i zwierzęta żywe (+27%); paliwa mineralne, smary i materiały pochodne (+19%), surowce niejadalne z wyjątkiem paliw (+12%), chemikalia i produkty pokrewne (+11%) oraz towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca (+11%); spadki odnotowano w przypadku następujących grup: oleje, tłuszcze oraz woski zwierzęce i roślinne (-58%), różne wyroby przemysłowe (-22%), napoje i tytoń (-19%) oraz maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy (-9%).

I-XI 2023

	2018	2019	2020	2021	2022	Dynamika 2022 2021	I-XI 2022	I-XI 2023	Dynamika I-XI 2023 I-XI 2022
Eksport	5 790,4	6 209,2	6 014,2	7 397,7	9 924,7	134%	9 278,7	8 823,1	95%
Import	4 115,6	4 245,7	4 220,6	5 450,5	5 648,8	104%	5 286,9	4 850,1	92%
Obroty	9 906,0	10 454,9	10 234,8	12 848,2	15 573,5	121%	14 565,6	13 673,2	94%
Saldo	1 674,7	1 963,5	1 793,6	1 947,2	4 275,9	x	3 991,8	3 973,0	x

Wg danych GUS w okresie styczeń-listopad 2023 roku polsko-słowackie obroty handlowe wyniosły 13 673,2 mln EUR, co oznacza spadek o 6% w stosunku do analogicznego okresu 2022 roku. Polski eksport wyniósł 8 823,1 mln EUR (-5% r/r), polski import 4 850,1 mln EUR (-8% r/r), a dodatkowo dla Polski saldo 3 973,0 mln EUR.

Polsko-słowacka współpraca inwestycyjna

Inwestycje zagraniczne Słowacji w Polsce i Polski na Słowacji w 2022 r. (w mln EUR)

Kraj	Akcje i udziały kapitałowe	Reinwestycje zysków	Instrumenty dłużne netto	Łącznie w 2021 roku	Skumulowane BIZ na koniec 2021 roku
Słowacja	626,4	37,8	354,6	2,7	744,9
Polska	521,2	105,3	91,6	106,5	598,9

Źródło: NBP

Wg danych NBP polskie inwestycje bezpośrednie na Słowacji w 2022 roku wyniosły ogółem netto 106,5 mln EUR, przy czym wartość kapitału własnego netto (akcje i inne formy udziałów kapitałowych) wyniosła 521,2 mln EUR, kwota reinwestowanych zysków netto 105,3 mln EUR, a instrumentów dłużnych netto 91,6 mln EUR. Skumulowana wartość polskich bezpośrednich inwestycji na Słowacji na koniec 2022 roku wyniosła **612,8 mln EUR, co stanowi 2,2% BIZ**. Słowacja jest 13. odbiorcą polskich inwestycji zagranicznych (2,5% udziału), ulokowanych głównie w branżach związanych z dystrybucją towarów rynkowych (materiały budowlane, meble, artykuły rolno-spożywcze, tekstylia, obuwie, sprzęt gospodarstwa domowego) oraz z branżą samochodową. Najważniejsze firmy, to: Maspex Wadowice (żywność), PKN Orlen (paliwa), PKO BP (bankowość), Asseco Poland, Comarch (IT), Merkur Market (sklepy wielkopowierzchniowe z mat. budowlanymi i wyposaż. wnętrz), Black Red White (meble), CCC (obuwie), TZMO SA (mat. opatrunkowe), Versaco (produkcja części samochodowych), mBank (pierwszy bank internetowy na Słowacji).

Z kolei słowackie inwestycje bezpośrednie w Polsce w 2022 roku wyniosły ogółem netto 2,7 mln EUR, przy czym wartość kapitału własnego netto (akcje i inne formy udziałów kapitałowych) wyniosła 626,4 mln EUR, kwota reinwestowanych zysków netto 37,8 mln EUR, a kwota instrumentów dłużnych netto 354,6 mln EUR. Skumulowana wartość słowackich bezpośrednich inwestycji w Polsce na koniec 2022 roku wyniosła 891,7 mln EUR.

Zgodnie z najnowszymi danymi GUS w 2022 roku funkcjonowały w Polsce 195 podmioty z udziałem kapitału słowackiego, co stanowiło 0,3% udziału Słowacji w kapitale zagranicznym zainwestowanym w Polsce ogółem, co plasuje Słowację na 22. miejscu wśród krajów inwestujących w Polsce.

Słowackie inwestycje w Polsce zlokalizowane są głównie w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (37%) oraz handlu, naprawie pojazdów samochodowych (19%). Największy kapitał był ulokowany w województwie podkarpackim (45%), województwie małopolskim (17%) oraz województwie śląskim (17%).

Według danych GUS za 2021 rok (opublikowane w styczniu 2024 roku), Słowacja posiadała 30 przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób, które osiągnęły przychody w wysokości 2 711,6 mln PLN i zatrudniały w sumie 2967 pracowników.

Najważniejsi inwestorzy słowaccy w Polsce, to: HB Reavis (deweloper), Slovnaft (członek grupy MOL), Eset (IT), Accace (doradztwo), Penta Investments (inwestycje długoterminowe), Asseco (IT), grupa finansowa J&T (inwestycje w branży turystycznej), I.D.C. Holding (producent słodczy), Vahostav (branża budowlana), Trade Trans Invest (spedycja), Ekoservis (gospodarka wodno-kanalizacyjna). Według danych GUS na koniec 2021 roku funkcjonowały w Polsce 193 podmioty z udziałem kapitału słowackiego, z czego większość (138) zatrudniała do dziewięciu osób. W tym okresie na polskim rynku obecne były 32 firmy ze Słowacji, których kapitał zagraniczny przekraczał 1 mln USD. Inwestycje słowackie w Polsce ulokowane są głównie w handlu i naprawie pojazdów samochodowych (19%), przetwórstwie przemysłowym (10%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (9%), a geograficznie w woj. małopolskim (18%), śląskim (17%) i mazowieckim (5%).

Potencjalne dziedziny współpracy

Perspektywiczna jest nadal współpraca w dziedzinie energetyki, w przemyśle motoryzacyjnym, budownictwie, obszarze nowoczesnych technologii, w przemyśle rolno-spożywczym.

Dane kontaktowe

Ambasada RP w Republice Słowackiej

Adres: 81491 Bratislava, ul. Paulínyho 7

tel.: +421 2 5949 0211

fax: +421 2 5441 3193

e-mail: bratyslawa.amb.sekretariat@msz.gov.pl

www.gov.pl/web/slowacja

Ambasador: Maciej Ruczaj

Ambasada Republiki Słowackiej w Polsce

ul. Litewska6, Warszawa

tel.: +48 22 525 8110

fax: +48 22 629 5750

e-mail: emb.warsaw@mzv.sk

www.mzv.sk/web/varsava-pl

Ambasador: Andrea Elscheková-Matisová

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Styczeń 2024